

Samenvatting aanvragen Nationaal Programma Groningen mei 2019

Voorwaarden:

- Aanvraag draagt bij aan de realisatie van een of meerdere doelen van het Nationaal Programma Groningen.
- De aanvraag voldoet aan een of meerdere bij de doelen horende criteria.
- Minimum 50% cofinanciering, met een zo groot mogelijke hefboom.
- Niet strijdig met rijks-, provinciaal- of gemeentelijk beleid en regelgeving.
- Conform regels aanbesteding subsidiering, staatssteun en natuur- bescherming.
- De aanvraag start in 2019.
- Financiering komt niet in plaats van reguliere financiering.
- Logische samenhang met andere aanvragen/geen onnodige overlap of strijdigheid.
- Aanvraag is door, of i.s.m. inwoners en/of belanghebbenden opgesteld en/of wordt als zodanig uitgevoerd.
- Het format is specifiek, concreet en volledig ingevuld.

Titel:	Aanwending expansie-energie, Chemiecluster Delfzijl
Organisatie:	Provincie Groningen
Omschrijving:	Het chemiecluster in de Eemsdelta is een economische factor in termen van toegevoegde waarde en werkgelegenheid. Het gebied omvat in totaal zo'n 150 bedrijven en biedt werk aan circa 5.000 mensen. De proces-industrie is energie-intensief en het chemiecluster in de Eemsdelta is daarop geen uitzondering. De milieudruk vanuit het cluster ontstaat voornamelijk door de emissie van CO₂, de uitstoot van warmte naar de omgeving en lozingen op het oppervlaktewater. Volgens de CO₂-monitor van de provincie Groningen stootte de chemie in 2015 in de regio 664 kton CO₂ uit. Verduurzaming van de energievoorziening, vergroening van de chemie en een CO₂ reductie naar nul, vormen de bouwstenen voor de toekomst van deze bedrijven en de daarmee samenhangende economische betekenis. Bij de productie van methanol moet synthesesegas worden geëxpandeerd. Deze expansie-energie gaat nu nog noodgedwongen verloren. Door de bouw van een productielijn ontstaat een totale hoeveelheid waardoor het technisch en economisch gezien haalbaar wordt om expansie-energie nuttig aan te wenden.
Start:	2019
Verwachte resultaten:	Het concrete resultaat is een aanzienlijke CO ₂ -reductie van het chemiecluster met ca. 27.000 ton per jaar, doordat expansie-energie nuttig kan worden aangewend voor de productie van 5,5 MW duurzame elektriciteit.
Bijdrage Nationaal Programma Groningen:	500.000,-

Titel:	Warmte Transitie Centrum Groningen
Organisatie:	Provincie Groningen
Omschrijving:	Het versnellen van het proces om te komen tot aardgasvrije woningen. De provincie stelt voor een Warmte Transitie Centrum op

	te zetten met daarin expertise voor gemeenten binnen de provincie over aardgasloze wijken. Met de bijdrage uit het Nationaal Programma Groningen kan gestart worden met het opstellen van een plan van aanpak om te komen tot een WTC Groningen.
Start:	2019
Verwachte resultaten:	Een gedragen plan van aanpak voor het opzetten van een Warmte Transitie Centrum Groningen.
Bijdrage Nationaal Programma Groningen:	150.000,-

Titel:	Pilot Centre
Organisatie:	Provincie Groningen
Omschrijving:	Voor bedrijven is er nog geen ruimte om in een industriële setting pilot installaties op te zetten. Om innovatie en (grootschalige) investeringen in de groene chemie te kunnen realiseren wordt in het Chemiecluster Delfzijl een pilot centre opgericht. De groene chemische processen die daar plaats gaan vinden, zijn deels gebaseerd op biomassa. Ze zijn circulair en leveren groene bouwstenen voor de chemie en groene energie. In deze proeffabriek kunnen bedrijven opschalen naar pre-productie-schaal. Dit centrum sluit aan bij de huidige R&D faciliteiten in Groningen. De ontwikkeling van kennis op de Zernike Campus kan leiden tot testen in een proefinstallatie. De bedrijfjes in spé kunnen gebruik maken van de laboratoria van de RUG en Hanze maar ook van beschikbare faciliteiten zoals ZAP en Entrance. De pilot centre krijgt alle faciliteiten; kabels, leidingen voor aan -en afvoer van grondstoffen en eindproducten. Ook de noodzakelijke vergunningen zijn straks aanwezig. Er wordt gestart met twee gebouwen: één op het Chemiepark (brandweerkazerne) en één op het Metalpark.
Start:	2019
Verwachte resultaten:	Realisatie van het pilot centre.
Bijdrage Nationaal Programma Groningen:	3.176.000,-

Titel:	Innovatiemotor Groene Energie en Chemie
Organisatie:	Provincie Groningen
Omschrijving:	Het ecosysteem voor de procesindustrie is georganiseerd rondom de onderwerpen die bedrijven zelf zien als dé oplossingsrichtingen waarop met elkaar de volgende stappen gezet moeten worden. De maatschappelijke uitdaging van het ecosysteem is: "minder CO2, meer banen". En in de gegeven context (Klimaatakkoord, afbouw van de gaswinning als economische factor, aardbevings-problematiek, afbouw van gas als energiebron) is dat een zeer complexe opdracht. Dit project betreft het opzetten, vormen en activeren/inspireren van een ecosysteem op de thema's energie-Innovatie, groene grondstoffen, elektrificatie, ketenintegratie en digitalisering.
Start:	2019
Verwachte resultaten:	Het project levert 2.250 duurzame nieuwe banen op: 750 directe en 1500 indirecte banen. Daarnaast wordt er geïnnoveerd op het gebied van groene chemie en energie met groende grondstoffen. Andere resultaten zijn CO2-reductie en de doorontwikkeling van waterstof als energiedrager.
Bijdrage Nationaal Programma Groningen:	300.000,-

Titel:	Digitale Top Groningen
---------------	-------------------------------

Organisatie:	Provincie Groningen
Omschrijving:	De Digitale Top zet Groningen / Noord-Nederland op de kaart als voorloper in de transitie naar een digitale samenleving en digitale economie, en koploper in digitaal Europa, met uitstraling naar het brede MKB-bedrijven in de regio. De Digitale Top zal plaats vinden in 2020. De Conferentie Nederland Digitaal is in 2018 voor de eerste keer georganiseerd. De organiserende partijen beraden zich nu op een vervolg, waarbij de locatiekeuze een van de punten is. De ambitie van de Provincie Groningen is gericht op het naar Groningen halen van de tweede editie van Digitale Top.
Start:	2019
Verwachte resultaten:	Een projectaanpak voor organisatie en uitvoering van de Digitale Top in Groningen.
Bijdrage Nationaal Programma Groningen:	25.000,-

Titel:	Warmtetransport Eemsdelta - Groningen
Organisatie:	Provincie Groningen
Omschrijving:	Realisatie van warmtetransport tussen Eemsdelta en Groningen. Het betreft gedetailleerde studies naar het ontsluiten van bronnen in de Eemshaven en op het Chemiepark Delfzijl, het aansluiten van wijken in Delfzijl, Appingedam en Groningen voor zover nog niet belegd in proeftuinen aardgasvrije wijken, het uitvoeren van onderzoek naar innovatieve technologieën voor collectieve warmtesystemen en het onderzoeken van de Europese subsidiemogelijkheden zoals ELENA ten behoeve van de warmtetransitie. Dit project is een belangrijke stap naar de inzet van restwarmte uit de Eemsdelta in Groningen, Delfzijl en Appingedam, ook ten behoeve van de Regionale Energie Strategie.
Start:	2019
Verwachte resultaten:	Rapporten met betrekking tot het ontsluiten van bronnen in de Eemshaven en het Chemiepark in Delfzijl, de inzet van innovatieve technologieën voor collectieve warmtesystemen en de mogelijkheid tot het benutten van Europese subsidies. Daarnaast worden wijktransitieplannen voor het aansluiten van wijken in Delfzijl, Appingedam en Groningen opgesteld.
Bijdrage Nationaal Programma Groningen:	1.000.000,-

Titel:	Samen ZONder asbest
Organisatie:	Provincie Groningen
Omschrijving:	'Samen ZONder Asbest' (SZA) is een bestaand project, geïnitieerd door ECoop en de provincie Groningen. Beoogd wordt zowel de lokale coöperatieve energietransitie als de sanering van asbestdaken te versnellen door deze twee opgaven met elkaar te verbinden. Eind januari 2019 is een pilot gestart waarin twintig asbestdaken werden gesaneerd om daarop vervolgens collectieve zonprojecten te installeren. De belangstelling voor het project is groot met ca. 175 aanmeldingen, wat het wenselijk maakt de pilot op te schalen. Voor deze opschaling met 100 lokale opwekprojecten wordt een bijdrage vanuit het Nationaal Programma Groningen gevraagd.
Start:	2019
Verwachte resultaten:	Er wordt in totaal ongeveer 100.000 m ² asbest-dak gesaneerd waarvoor nieuwe daken met zonne-installaties van 200 tot 250 zonnepanelen per stuk in de plaats komen. In totaal wordt ca. 7.500 kWp vermogen geplaatst, dat levert elektriciteit op voor zo'n 2.500 huishoudens.

Bijdrage Nationaal Programma Groningen:	600.000,-
---	-----------

Titel:	Zon op alle daken
Organisatie:	Provincie Groningen
Omschrijving:	'Zon Op Alle Daken' is een project dat beoogt om zoveel mogelijk beschikbaar dakoppervlak te benutten voor zonne-energie, daken die nu nog niet benut worden. In het verlengde daarvan ontstaat de mogelijkheid om huishoudens, scholen, verenigingen en mkb'ers zonder geschikt eigen dak, of die om welke reden dan ook niet de mogelijkheid hebben om zelf zonnepanelen te plaatsen, laagdrempelig te laten profiteren van de lokaal opgewekte zonne-energie. Het project kent een coöperatieve opzet zonder commercieel winstoogmerk. De gevraagde bijdrage vanuit het Nationaal Programma Groningen wordt gebruikt om een eerste pilotproject te starten om het concept in de praktijk verder te ontwikkelen en te toetsen.
Start:	2019
Verwachte resultaten:	Realisatie van een eerste pilotproject. Dit is een noodzakelijke eerste stap, om ervaring op te doen en de aanpak te toetsen, voordat de beoogde opschaling kan plaatsvinden.
Bijdrage Nationaal Programma Groningen:	50.000,-

Titel:	Inzet energiecoaches GrEK en Buurkracht
Organisatie:	Provincie Groningen
Omschrijving:	De Groninger Energie Koepel (GrEK) en Buurkracht (onderdeel van Enpuls, Enexis Groep) hebben de gezamenlijke ambitie om zoveel mogelijk Groningers energiebesparende maatregelen te laten nemen. Dit doet men door gebruik te maken van de kracht van de burens en het netwerk aan lokale initiatieven en energiecoöperaties. GrEK levert diensten aan energiecoöperaties op het gebied van begeleiding, kennisdeling en collectieve projecten. GrEK bedient de koplopers in de energietransitie. Buurkracht verbindt en activeert bewoners met een digitaal platform, een app, marketing- en communicatieondersteuning en begeleiding. Sinds 2015 combineren GrEK en Buurkracht hun aanpakken, zodat de energietransitie op lokaal niveau zoveel mogelijk draagvlak krijgt en mensen in beweging brengt. Daarnaast hebben Buurkracht en GrEK een aanpak die gemeenten helpt bij het vormgeven van een door bewoners gedragen wijkenergieplan.
Start:	2019
Verwachte resultaten:	Door de extra inzet worden activiteiten van circa vijftig initiatieven op het gebied van energiebesparingsacties en/of ledenwerving van opwekprojecten ondersteund
Bijdrage Nationaal Programma Groningen:	150.000,-

Titel:	Opleiden en omscholen installateurs
Organisatie:	Provincie Groningen
Omschrijving:	De lopende en naderende energietransitie vraagt ook aanpassingen in de installatietechniek: er zal grotere vraag zijn naar arbeid, waarbij sprake zal zijn van andere vaardigheden dan momenteel het geval is. Om die reden wordt ingezet op het omscholen van bestaande installateurs naar installateurs met expertise op het gebied van duurzame energie.

	Om in de extra vraag te voorzien wordt ingezet op het opleiden van statushouders tot (duurzame) installateurs. Dit betreft het doorlopen van het volledig 2 jarig programma, voor een specifieke doelgroep die vanuit taalbarrière en inburgering en extra begeleiding vanuit de bedrijven extra aandacht vraagt.
Start:	2019
Verwachte resultaten:	Het omscholen van installateurs en het opleiden van statushouders. Het betreft zowel theorie als (veel) praktijkopleiding en voor het project met de statushouders ook extra begeleiding voor de Bedrijven waar de toekomstig installateurs stage gaan lopen
Bijdrage Nationaal Programma Groningen:	340.000,-

Titel:	Joint fact finding 'Wind op Zee'
Organisatie:	Provincie Groningen
Omschrijving:	Het doel is het opleveren van een joint fact finding Wind op Zee zoals afgesproken met het Rijk in het Startdocument Nationaal Programma Groningen. Er moeten diverse onderzoeken worden uitgevoerd zoals een ecologisch onderzoek, een ruimtelijk onderzoek en een onderzoek naar de energievraag in Groningen.
Start:	2019
Verwachte resultaten:	Het opleveren van een joint fact finding wind op zee zoals vastgelegd in het Startdocument Nationaal Programma Groningen
Bijdrage Nationaal Programma Groningen:	125.000,-

Titel:	Leergang Oriëntatie Offshore Wind
Organisatie:	Provincie Groningen
Omschrijving:	De leergang 'Oriëntatie Offshore Wind' wil studenten, werknemers, zij-instromers, docenten, maar ook belangstellende burgers kennis laten maken met de afwisselende en uitdagende wereld van offshore wind. In bijeenkomsten/seminars, verzorgd door de kennisinstellingen en bedrijven worden verschillende aspecten uit de supply chain van offshore wind (ontwikkeling, bouw, operation & maintenance) belicht. De insteek zal vaak technisch zijn, maar ook bedrijfskundig en maatschappelijk. Innovaties zoals het gebruik van sensortechnologie, VR en robotica komen aan bod om te laten zien dat offshore wind een sector mét en ván de toekomst is.
Start:	2019
Verwachte resultaten:	Het Inrichten van een projectstructuur, het ontwerpen van de leergang, het vaststellen van een marketing- en communicatiestrategie. Vervolgens worden deelnemers geworven en worden de bijeenkomsten georganiseerd.
Bijdrage Nationaal Programma Groningen:	30.600,-

Titel:	Pilot autonome ERTMS-trein
Organisatie:	Provincie Groningen
Omschrijving:	Autonoom ERTMS treinvervoer zorgt voor betere benutting van bestaande spoorinfrastructuur. Met deze innovatie hoeft er in de toekomst minder infrastructuur bijgebouwd te worden om meer treinen te rijden. Deze innovatie leidt tot een hogere punctualiteit en dichter op elkaar kunnen rijden van treinen. Autonoom ertms vervoer zorgt er daarnaast voor dat het energiegebruik van een trein sterk wordt verminderd, zo'n 15% - 30%. Het doel van dit project is een volgende stap maken in de vorm van een praktijkpilot met autonoom

	treinvervoer en middels onderzoek in beeld brengen welke meerwaarde ERTMS level 3 beveiliging heeft.
Start:	2019
Verwachte resultaten:	Een tweede praktijkpilot met de ATO trein op het spoor in de tweede helft van 2019 en het uitvoeren van onderzoek naar de mogelijke vervanging van de beveiliging van het regionale spoor door ERTMS level 3, zoals benoemd in het startdocument van het Nationaal Programma Groningen.
Bijdrage Nationaal Programma Groningen:	500.000,-

Titel:	Mobility Innovation Center
Organisatie:	Provincie Groningen
Omschrijving:	Het Mobility Innovation Center (MIC) wordt een fysieke plek waar studenten uit drie onderwijslagen (MBO, HBO en WO), bedrijven en overheden samenwerken op het gebied van Smart Mobility. Studenten kunnen onderwijs krijgen/onderzoek doen en er worden praktijkopdrachten uitgevoerd en pilots gedaan. Daarmee wordt ook een locatie gecreëerd voor het doorgeven van de kennis en een plek waar getoond wordt wat mogelijk is op Smart Mobility gebied in Noord-Nederland. Gezamenlijk zijn vijf speerpunten overeengekomen, waarin Groningen/Noord-Nederland voorop loopt, al veel doet of waar kansen liggen om onderscheidend in te zijn. Bovendien ontstaan er bij een concretere samenwerking voor alle partijen kansen voor gezamenlijke exposure en financiering van buiten (Rijk, EU, etc.). Er zijn gezamenlijk al twee Europese aanvragen gedaan met partijen uit het MIC. De opening van het MIC staat gepland voor zomer 2019.
Start:	2019
Verwachte resultaten:	De daadwerkelijke opening van de fysieke locatie van het MIC, inclusief benodigd personeel en materialen. Het geven van een vliegende start aan het MIC door het binnenhalen van een grote EU-subsidie, dan wel het alsnog uitvoeren van een deel van de beoogde projecten binnen deze subsidieaanvraag met de partners indien de subsidie zelf niet komt.
Bijdrage Nationaal Programma Groningen:	500.000,-

Titel:	Pilot Waterstoffrein
Organisatie:	Provincie Groningen
Omschrijving:	Doel van de pilot waterstoffrein: aantonen dat treinen goed op waterstof kunnen rijden en dat de rijkarakteristieken van dergelijke treinen minimaal gelijkwaardig zijn aan die van de huidige dieseltreinen. Daarnaast een duidelijker praktijkbeeld krijgen van hoeveel waterstof per gereden kilometer nodig is, zodat goed in beeld kan worden gebracht wat de businesscase voor de gehele treinvloot is. Bovendien showcase voor Nederland. Het is van belang om nog in 2019 deze showcase te doen, onder meer omdat in 2020 een besluit moet worden genomen over de aanschaf van tien nieuwe treinen voor Veendam-Stadskanaal en Groningen-Bremen. De resultaten van de showcase worden hierbij betrokken.
Start:	2019
Verwachte resultaten:	Het doen van een pilot met een waterstoffrein. Met andere woorden het laten rijden van een trein op waterstof. En daarmee informatie verzamelen over de rijkarakteristieken van een waterstoffrein in de praktijk ten opzichte van de huidige dieseltreinen. Informatie

	verzamelen over het verbruik van een waterstoffrein ten opzichte van een huidige dieseltrein en tevens ook in relatie tot het aantal keer dat het nodig is om te tanken op een dag met een waterstoffrein.
Bijdrage Nationaal Programma Groningen:	250.000,-

Titel:	Natuurinclusieve akkerbouw
Organisatie:	Provincie Groningen
Omschrijving:	Het project maakt onderdeel uit van de Regiodeal Natuurinclusieve Landbouw Noord-Nederland. Het Groningse deel van de Regiodeal Natuurinclusieve Landbouw concentreert zich op het ontwikkelen van concrete handvatten voor een natuurinclusieve akkerbouw in vier verschillende gebieden (met verschil in landschap, grondsoort, bedrijfstype).
Start:	2019
Verwachte resultaten:	Voor vier gebieden (Noordelijke Kleischil, Oldambt, Veenkoloniën en Westerwolde) wordt een kwaliteitsbeeld opgesteld door middel van een interactief proces met en in de gebieden. Van daaruit wordt per gebied een gebiedsagenda opgesteld en gecoördineerd uitgevoerd. Daarnaast worden er vijf regionale proeftuinen opgezet waar maatregelen worden getest die bijdragen aan versterking biodiversiteit, verbetering economisch rendement van de landbouw en een betere leefomgeving.
Bijdrage Nationaal Programma Groningen:	1.850.000,-

Titel:	Verankering (NP)PL-resultaten in Groningen
Organisatie:	Provincie Groningen
Omschrijving:	Door precisielandbouw is het mogelijk goed in te spelen op de ruimtelijke en tijdelijke variatie die er is in bedrijf en omgeving, met als doel economische en ecologische duurzaamheid te vergroten. Adoptie van innovatieve sensor- en ICT-technieken spelen hierbij een grote rol. In het NPPL-project worden belemmeringen bij adoptie van precisielandbouwtoepassingen in kaart gebracht door demonstraties uit te voeren in de praktijk. Op dit moment doen drie agrarische bedrijven uit Groningen mee. Dit projectvoorstel richt zich op kennisverspreiding van de resultaten hiervan in de regio, zodat resultaten terecht komen bij collega-bedrijven en groenonderwijs, en dat de doorontwikkeling van precisielandbouw gericht plaats vindt.
Start:	2019
Verwachte resultaten:	Kennisverspreiding en implementatie van precisielandbouw, zowel in de akkerbouw als in de melkveehouderij. Ervoor zorgen dat de precisielandbouw verankerd wordt in de praktijk en onderwijs.
Bijdrage Nationaal Programma Groningen:	484.006,-

Titel:	Pilot natuurinclusieve landbouw Midwolder Bouwtten
Organisatie:	Provincie Groningen
Omschrijving:	In een 6-jarige pilot wordt in een gebied van 62 ha onderzocht wat een verruiming van het veenkoloniale bouwplan in combinatie met een niet-kerende grondbewerking voor effect heeft op bodem, biodiversiteit en landbouwkundige opbrengsten. Het proefgebied wordt verdeeld in vijf proefvakken. De verwachting is dat de pilot effectieve maatregelen oplevert die breed inzetbaar zijn in de gangbare akkerbouw.

Start:	2019
Verwachte resultaten:	De verwachting is dat de pilot effectieve natuurinclusieve maatregelen oplevert die breed inzetbaar zijn in de gangbare akkerbouw.
Bijdrage Nationaal Programma Groningen:	300.000,-

Titel:	Ontwikkeld landschap Middag Humsterland
Organisatie:	Provincie Groningen
Omschrijving:	Het voornaamste doel van het project is het ontwikkelen van een toekomstperspectief voor de agrarische sector en voor behoud en ontwikkeling van het landschap van Middag-Humsterland. Het project zal in samenwerking met alle belangengroepen in het gebied worden uitgevoerd. Het zal een praktijkgericht actieplan / actieprogramma opleveren voor een ontwikkelend en toekomstbestendig nationaal landschap Middag-Humsterland dat aansluit bij de lopende aandacht in Middag-Humsterland.
Start:	2019
Verwachte resultaten:	Het project zal een praktijkgericht actieplan/-programma voor de agrarische ontwikkeling en de ontwikkeling en bescherming van een toekomstbestendig nationaal landschap Middag-Humsterland opleveren.
Bijdrage Nationaal Programma Groningen:	72.500,-

Titel:	Eemszijlen, Delfzijl - Termunten, Borgsweer
Organisatie:	Provincie Groningen
Omschrijving:	Het project voorziet in de aftrap van het proces van een integrale gebiedsontwikkeling van het watersysteem bij Delfzijl. De gebiedsontwikkeling is nodig omdat de spuilocatie Eemskanaal, gelegen in het centrum van Delfzijl, met het oog op de klimaatverandering te beperkte capaciteit heeft voor het afvoeren van toenemende hoeveelheden regenwater. Het project kan als sprekend voorbeeldproject dienen voor klimaatadaptieve kustzones, het versterken van natuurlijke verbindingen, tegengaan van verzilting in combinatie met een flinke economische impuls voor Delfzijl en Termunten.
Start:	2019
Verwachte resultaten:	Het omleggen van het spui via Oosterhornkanaal en de Groote polder, het inrichten van een klimaatadaptieve kustzone, maar ook een impuls voor recreatie en toerisme.
Bijdrage Nationaal Programma Groningen:	250.000,-

Titel:	Zorg Nabij
Organisatie:	Provincie Groningen
Omschrijving:	Deze aanvraag gaat over preventief gezondheidsbeleid: ZORG NABIJ. Er starten vier projecten binnen vier gemeenten, vanuit hetzelfde thema: Positieve Gezondheid. Dit vormt de opmaat naar een gebied-overstijgende aanpak voor het gehele aardbevingsgebied. De leerervaringen binnen en tussen de vier projecten staan centraal. De leerervaringen en monitoringsinformatie worden gedeeld in zogenaamde Kenniscafés Positieve Gezondheid. In 2019 starten vier ZORG NABIJ-aanpakken: In Midden-Groningen en Loppersum gericht op mengvormen van informele en formele steun en hulp, in Delfzijl gericht op informele zorg en in Appingedam gericht op ontzorgen en verhuisstress.
Start:	2019
Verwachte resultaten:	Het ontlasten van de huisartsenzorg en sociale teams, het optimaliseren van proces en opbrengst voor de zorgvrager, maar ook het versterken van sociale veerkracht en zorgzaamheid in gemeenschappen.
Bijdrage Nationaal Programma Groningen:	1.163.000,-